

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ НА ЗАСАДАХ ЗЕЛЕНОГО КУРСУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

САХАЦЬКИЙ М.П.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

ЗАПША Г. М., САХАЦЬКИЙ М. М.

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Актуальність наукового опрацювання проблеми модернізації підготовки фахівців у закладах вищої освіти будівельної галузі на засадах Зеленого курсу ЄС зумовлюється: по-перше, епохальністю змін, що нині має місце в усіх сферах життєдіяльності суспільства та вирізняється особливою глибинністю в освітньому просторі будівельної галузі в силу необхідності виведення її на якісно новий рівень розвитку; по-друге, превентивністю утвердження системи освітніх послуг як такої, що слугує пусковим механізмом і мультиплікатором висхідного руху всіх без винятку секторів економіки господарського комплексу; по-третє, перспективністю використання освітньої галузі як джерела грошових надходжень за рахунок її нерозривного зв'язку з науковою діяльністю фундаментального і прикладного характеру, що закладає надійну базу для інвестиційно-інноваційної моделі функціонування економіки країни; по-четверте, можливістю належати до сучасних світових лідерів в освітньому просторі, бо ЄС нині лише започатковує розробку програм з реалізації концепції «Європейський зелений курс». Вона передбачає модернізацію та побудову економіки Євросоюзу, що ґрунтується на ефективності та конкурентоспроможності, гармонії з довкіллям, раціональному використанні планетарних ресурсів, сталому зростанні добробуту людей.

Економічним, соціальним та екологічним дослідженням окремих ключових напрямів Європейського зеленого курсу, а також науковому забезпеченню розвитку будівельної галузі та стратегічному управлінню освітньої галузі присвячені вагомі праці авторитетних вітчизняних та зарубіжних науковців. Так, дослідницькі пошуки Андрейченка А. В. висвітлюють науково-економічні основи розвитку безвідходного агропромислового виробництва [1]. Публікації Захарченка О.В. розкривають науково-прикладні засади управління розвитком біоресурсів та природокористування в аграрному секторі [2]. Дослідження Ажаман І. А. закладають підойми науково-економічного забезпечення розвитку промислового і цивільного будівництва в сільській місцевості [3]. Теоретико-методологічні засади стратегічного управління освітньої галузі з позицій необхідності її глибинних перетворень презентує Баженов Є.В. [4].

Вище наведені й інші науково-дослідні роботи належать до власних, ґрунтовних, інноваційних розробок, що вирішують важливі проблеми національного господарського комплексу та мають значну соціально-економіко-екологічну вагомість. Проте на сьогодні остаточно ще не сформовано цілісної науково-методичної бази з підготовки фахівців на засадах Зеленого курсу ЄС. Це спричинює потребу в обґрунтуванні включення навчального модуля «Європейський зелений курс» в освітні програми закладів вищої освіти будівельної галузі.

Аргументом на користь такого включення слугують цілі, призначення та зміст Європейського зеленого курсу. Бо він виступає своєрідною дорожньою картою заходів, запровадження яких покликане перетворити Євросоюз на ефективну, стійку та конкурентоспроможну економіку. Таке перетворення (до 2050 р.) Європи передбачає стимулювання економічного розвитку, покращення здоров'я та підвищення якості життя людей, трансформування кліматичних та екологічних викликів на можливості прогресу у всіх сферах ЄС [5]. Відтак, під час свого профільного навчання фахівці будівельної галузі повинні набувати компетенцій, реалізація яких на практиці дозволяє поєднувати та гармонізувати економічні, соціальні та екологічні інтереси господарюючих суб'єктів, територіальних громад та відповідного їм природного довкілля.

Нагальність набуття таких компетенцій підтверджують нинішні негаразди, що можуть мати навіть планетарний характер і проявлятися у вигляді вірусних (коронавірусних) пандемій, руйнівних землетрусів, нищівних цунамі, безжальних повеней та засух, грізних градобіїв та інших біолого-погоднокліматичними криз і катастроф. Всі вони прямо чи побічно є наслідком людської життєдіяльності, включно з будівельною галуззю, яка надає людям комфорт та матеріальні блага, і водночас може руйнувати оточуючі природні екосистеми.

Перераховані і інші загрозливі, в тому числі для існування людської цивілізації, явища відбуваються через розбалансованість економічної, соціальної та екологічної сфер. Так, домінування в промисловому та цивільному будівництві економічних інтересів й намагання його ринкових суб'єктів отримувати надприбутки може спричинювати в соціумі масштабування агломерацій, скорочення сільської поселенської мережі, надмірне ущільнення території забудовами, нищення історичних та архітектурних пам'яток. В такому разі соціальні й екологічні втрати породжуються людською жадібністю, що вказує на важливість формування у фахівців будівельної галузі відповідного зеленого економічного світогляду.

Включення в освітні програми навчального модулю «Європейський зелений курс» відповідає загальним компетентностям та програмним результатам навчання, визначених стандартом вищої освіти для спеціальностей ОДАБА. На зразок, освітньо-професійна програма «Графічний дизайн» спеціальності 022 Дизайн для першого (бакалаврського) рівня галузі знань 02 «Культура і мистецтво» в частині загальні компетентності за спеціальністю характеризує здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Програмний результат навчання при цьому полягає в тому, щоб знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну. Аналогічні й подібні положення стосовно компетенцій та програмних результатів навчання мають місце і в таких освітніх програмах ОДАБА, як: «Маркетинг», «Менеджмент», «Логістика», «Управління проектами», «Архітектура та містобудування», «Будівництво та цивільна інженерія», «Економіка будівельного підприємства», «Галузеве машинобудування», «Геодезія та землеустрій», «Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології», «Інформаційні системи та технології», «Образотворче мистецтво» та інші.

Література:

1. Андрейченко А. В. Науково-економічні основи розвитку безвідходного агропромислового виробництва : монографія. Одеса : Фенікс, 2018. 362 с.
2. Захарченко О.В. Наукові та прикладні засади управління розвитком біоресурсів та природокористування в аграрному секторі : монографія. Одеса: КП ОМД, 2019. 307с.
3. Ажаман І. А. Науково-економічне забезпечення розвитку промислового і цивільного будівництва в сільській місцевості: монографія. Одеса : Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2016. 392 с.
4. Баженов Є.В. Теоретико-методологічні засади стратегічного управління освітньої галузі: монографія. Одеса: Олді+, 2022. 372 с.
5. Електронний ресурс. Режим доступу:
<https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/posolstvo/galuzeve-spivrobotnictvo/klimat-uevropa-zelena-ugoda>